

WATERPLEIN OUDE HAVEN EN TUNNEL VAN DE LEERINKBEEK TERUG IN HARTJE BORCULO

‘Het wordt echt op alle fronten mooier’

Borculo krijgt het vroegere Berkelhaventje terug in het centrum. En niet alleen dat: ook een uit 1925 stammende constructie van duikers wordt blootgelegd. „Het waterplein wordt zo ingericht dat je er na twee nachties vorst kunt schaatsen.”

▲ De werkgroep achter het Oude Havenplan met een kaart van het project. FOTOS LARS SMOOK

Peter Zandee
Borculo

Borculo is een Berkelstadje, maar met beperkingen. Varen zoals het ooit gewoon was in het stadje kan allang niet meer.

Of het nu om de vrijwillige Berkelshippers en hun zompen gaat die toeristen rondvaren, of om de jaarlijkse sinterklaasintocht. Bruggen waar eerder onderdoor te varen viel, zijn de afgelopen eeuw op diverse plekken vervangen door simpele duikers waar geen zomp onderdoor past. Laat staan met passagiers aan boord.

Maar de laatste jaren wordt aan oplossingen gewerkt. Zo is in 2019 een nieuwe 'oude' spoorbrug in de Graaf Wichmanstraat geconstrueerd, zodat de Borculose zomp De Jappe er vanaf botenhuis de Zompeloze opnieuw onderdoor kan. Eerder reden over de brug de treinen van Borculo naar Ruurlo en de tram naar Barchem.

Met de bouw van een nieuwe Berkelbrug in de Burgemeester Bloemersstraat kan de Berkelzomp binnenkort weer helemaal in het centrum komen. „Dat we de boot straks niet meer hoeven op te takelen scheelt enorm in de kosten”, zegt Peter Nieuwenhuis. Samen met onder anderen Thomas Lijfer-

ring, oprichter van Stichting De Berkelzomp, is hij een van de initiatiefnemers achter de plannen om nu ook het oude haventje terug te krijgen. Weliswaar ligt dat ook na de ingrijpende verbouwing een paar bruggen te ver om per zomp te bereiken, maar toch.

Serre met uitzicht

Inmiddels kun je op de plek van het vroegere 'Hemaplein' aan aan één kant de contouren zien van het uitgegraven haventje. Aan de andere kant timmert in eerste instantie café/cafetaria De Hoeksteen aan de weg. Hier wordt gewerkt aan een royale serre met plek voor tachtig à honderd gasten. Mét uitzicht op de wedergeboorte van het haventje. Bart Ebbers van De Hoeksteen: „Dat kan doordat we een strook grond hebben kunnen pachten van de gemeente. De serre wordt een bijzondere constructie met lamelendaken. We kunnen de lamellen verticaal draaien, maar het dak kan

ook - net als bij een cabrio - voor tweederde open. Ook bij de ramen wordt zo iets mogelijk: die kunnen we bij zomers weer laten zakken tot een meter hoog.”

De uitbreiding van De Hoeksteen is naar verwachting rond 1 oktober gereed. In de tussentijd wordt na de bouwvak ook verder gewerkt aan de constructie van het waterplein.

Behalve Bart en Toon Ebbers van De Hoeksteen komen ook andere burens van deze 'nieuwe oude' open plek op de eerste rang te zitten. Ook de burens Co Janssen en Theo Amerongen zitten in de werkgroep die de plannen heeft uitgebreid. Janssen wijst naar zijn huis aan de overkant van de Dr. Scheyllaan. 'Oude Haven' staat er op de gevel. „Qua huisnaam was ik er al op voorbereid”, zegt hij. „In het verleden had je hier een hangplek, daar waren we minder blij mee. Met de nieuwe inrichting wordt het echt op alle fronten mooier.”

Toen het plan voor De Oude Haven op de tekentafel lag, kregen de bedenkers een unieke bonus: in 2021 borrelde er water op uit de bodem naast het Perkamantlaantje. Onder de verharding bleek de duikerconstructie uit 1925, waar destijds de Leerinkbeek doorheen werd geleid, nog intact. „Iedereen dacht dat dat allemaal weg was, maar het bleek alleen maar dichtgegooid”, zegt Peter Nieuwenhuis. „Die tunnel wordt na de bouwvak

Met een beetje geluk kun je straks ook met een kajak door de 'nieuwe' beekloop

– Peter Nieuwenhuis

▲▲▲ Genieten aan het water: voor De Hoeksteen is het project een unieke kans om met een serre aan de havenzijde de zaak uit te breiden.

▲▲ Blik over het terrein van de oude haven van Borculo. In het verlengde van de gele container wordt na de bouwvak onder het Perkamantlaantje de ondertunnelde Leerinkbeek weer blootgelegd. ▲ Foto van de bouw van de 'tunnel' in 1925 waar de Leerinkbeek doorheen geleid werd richting Berkel.

uitgegraven en maken we weer toegankelijk. Er komt een trap waarmee je twee en een halve meter afdaalt naar de bodem van de tunnel.”

Extreme neerslag

De Leerinkbeek als riviertje komt inmiddels al een halve eeuw ten oosten van Borculo uit in de Berkel. „Maar de watergang bij de Borculose ijsbaan aan de Hoflaan is nog een oud stuk Leerinkbeek”, zegt Nieuwenhuis. „Vanaf het begin van de Voorstad, daar waar eerder Bakker Jos zat, zal water worden aangevoerd naar De Oude Haven. Tegelijk wordt het waterplein ook een moderne retentievoorziening voor extreme neerslag: om water vast te houden. Maar de duikerconstructie van de oude Leerinkbeek biedt bij ex-

treme pieken ook een uitweg qua afvoer.”

Nog niet helemaal zeker is hoever de 'nieuwe oude' beekloop zal doorlopen. Oude foto's laten zien dat de duikerconstructie uitkomt rond het punt waar het Perkamantlaantje uitkomt op het Molenkolkpad. „Er mag best een laagje water in staan en met een beetje geluk kun je er ook kajakkend doorheen. Dat is een idee waarover wordt samengewerkt met het Borculose outdoor-bedrijf Ultimate Adventures.”

Thomas Lijfering: „Extreem weer of maar een beetje koud: als de haven straks af is hopen we hoe dan ook op een béétje winter. Het waterplein wordt zo ingericht dat je hier na twee nachties vorst kunt schaatsen. Geen lange afstanden, maar wel het betere krabbelwerk!”